

Brüssel, 21. august 2023
(OR. en)

12387/23

AGRI 468
AGRIFIN 98
AGRIORG 95
AGRILEG 161
DELECT 111

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	21. august 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	C(2023) 5369 final
Teema:	KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../..., 10.8.2023, millega tehakse delegeeritud määrusest (EL) 2017/891, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013, ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu 2023. aastaks erand seoses turustatud toodangu väärtuse, riikliku strateegia ja liidu finantsabi tagasinõudmisega mitmeaastaste kohustuste puhul puu- ja köögiviljasektoris

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument C(2023) 5369 final.

Lisatud: C(2023) 5369 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 10.8.2023
C(2023) 5369 final

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../...,

10.8.2023,

millega tehakse delegeeritud määrusest (EL) 2017/891, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013, ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu 2023. aastaks erand seoses turustatud toodangu väärtuse, riikliku strateegia ja liidu finantsabi tagasinõudmisega mitmeaastaste kohustuste puhul puu- ja köögiviljasektoris

SELETUSKIRI

1. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI TAUST

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrusega (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, on sätestatud eeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonidega. Samuti on kõnealuse määrusega antud komisjonile volitus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigus- ja rakendusakte.

Sellise volituse alusel võttis komisjon muu hulgas vastu komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/891¹.

Arvestades, et mitme liikmesriigi eri piirkonnas olid 2023. aasta kevade ilmastikutingimused väga ebasoodsad ning kahjustasid oluliselt puu- ja köögiviljade tootmist, on puu- ja köögiviljatoodang saanud kõvasti kannatada. Hispaanias Kataloonia piirkondades vähenes prognoositud toodang põua tõttu vähemalt 50 %, Itaalias Emilia Romagna maakonnas hävitasid toodangu üleujutused. Põud mõjutas rängalt tootmise taset ja kvaliteeti ka Prantsusmaa ja Portugali piirkondades.

Väga ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu 2023. aasta kevadel on paljudel puu- ja köögiviljasektori tunnustatud tootjaorganisatsioonidel ja tootjaorganisatsioonide liitudel raskusi, et oma heakskiidetud rakenduskavu ellu viia. Mõnda heakskiidetud meetet 2023. aastal ei rakendata ja seetõttu jääb osa rakendusfondide vahendeid kulutamata. Teised tunnustatud tootjaorganisatsioonid ja tootjaorganisatsioonide liidud muudavad oma rakenduskavu, et võtta meetmeid (näiteks kriisihjemeetmeid), mille abil väga ebasoodsate ilmastikutingimuste mõjuga puu- ja köögiviljasektoris toime tulla.

Võttes arvesse kõnealuste sündmuste enneolematut iseloomu, on vaja neid raskusi leevendada ja teha erand delegeeritud määruse (EL) 2017/891 teatavatest sätetest, mida kohaldatakse puu- ja köögiviljasektoris.

2. ÕIGUSAKTI VASTUVÕTMISELE EELNENUD KONSULTEERIMINE

Kõigi 27 liikmesriigi ekspertidega konsulteeriti määruse (EL) nr 1308/2013 alusel moodustatud põllumajandusturgude eksperdirühma kohtumiste käigus, eelkõige 2023. aasta 19. juuni kohtumisel. Nimetatud kohtumistel tutvustati komisjoni käsitust delegeeritud akti ulatusest ja komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/891 vajalikest muudatustest ning vahetati arvamusi ekspertidega.

3. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI ÕIGUSLIK KÜLG

Delegeeritud õigusaktiga tehakse erand komisjoni delegeeritud määrusest (EL) 2017/891 seoses järgmisega:

- tootjaorganisatsioonide põhitegevus;
- turustatud toodangu väärtuse arvutamise meetod;
- rakenduskavade meetmete/tegevuste hea tasakaal;
- muudatuse tegemise kord;

¹ Komisjoni 13. märtsi 2017. aasta delegeeritud määrus (EL) 2017/891, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 puu- ja köögivilja ning töödeldud puu- ja köögivilja sektorite osas ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 neis sektorites kohaldatavate karistuste osas ja muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) nr 543/2011.

- rakenduskavade peatamine;
- rakenduskavade lõpetamine ning
- mitmeaastased kohustused.

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../...,

10.8.2023,

millega tehakse delegeeritud määrusest (EL) 2017/891, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013, ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu 2023. aastaks erand seoses turustatud toodangu väärtuse, riikliku strateegia ja liidu finantsabi tagasinõudmisega mitmeaastaste kohustuste puhul puu- ja köögiviljasektoris

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007,² eriti selle artikleid 37 ja 173,

ning arvestades järgmist:

- (1) Mitme liikmesriigi eri piirkondades olid 2023. aasta kevade ilmastikutingimused väga ebasoodsad ning kahjustasid oluliselt puu- ja köögiviljade tootmist. Hispaanias Kataloonia piirkonnas vähenes prognoositud toodang põua tõttu vähemalt 50 %, Itaalias hävitasid Emilia Romagna maakonnas toodangu üleujutused. Põud mõjutas rängalt tootmise taset ja kvaliteeti ka Prantsusmaa ja Portugali piirkondades.
- (2) Väga ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu 2023. aasta kevadel on paljudel puu- ja köögiviljasektori tunnustatud tootjaorganisatsioonidel ja tootjaorganisatsioonide liitudel raskusi, et oma heakskiidetud rakenduskavu ellu viia. Mõnda heakskiidetud meetet 2023. aastal ei rakendata ja seetõttu jääb osa rakendusfondide vahendeid kulutamata. Teised tunnustatud tootjaorganisatsioonid ja tootjaorganisatsioonide liidud muudavad oma rakenduskavu, et võtta meetmeid (näiteks kriisiohjemeetmeid), mille abil väga ebasoodsate ilmastikutingimuste mõjuga puu- ja köögiviljasektoris toime tulla.
- (3) Võttes arvesse 2023. aasta kevade ebasoodsate ilmastikutingimuste enneolematut iseloomu, on vaja neid raskusi leevendada ja teha erand delegeeritud määruse (EL) 2017/891³ teatavatest sätetest, mida kohaldatakse puu- ja köögiviljasektoris.
- (4) Ajutist erandit tuleks kohaldada selliste rakenduskavade suhtes, mille elluviimine jätkub määruse (EL) nr 1308/2013 kohastel tingimustel kooskõlas üleminekusätetega, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2117 artikli 5

² ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

³ Komisjoni 13. märtsi 2017. aasta delegeeritud määrus (EL) 2017/891, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 puu- ja köögivilja ning töödeldud puu- ja köögivilja sektorite osas ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 neis sektorites kohaldatavate karistuste osas ja muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) nr 543/2011 (ELT L 138, 25.5.2017, lk 4).

lõike 6 esimese lõigu punktiga c ja delegeeritud määruse (EL) 2022/2528⁴ artikli 1 punktiga b.

- (5) Lisaks sellele on väga ebasoodsad ilmastikutingimused põhjustanud erakordseid raskusi teatavate liikmesriikide puu- ja köögiviljasektori tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavade kavandamisel, haldamisel ja rakendamisel. See võib põhjustada viivitusi nende rakenduskavade elluviimisel ja nii ei pruugi tootjaorganisatsioonid ja tootjaorganisatsioonide liidud täita liidu nõudeid, mis on delegeeritud määrusega (EL) 2017/891 nende rakenduskavade jaoks ette nähtud. Tootjaorganisatsioonid on haavatavad ka ebasoodsate ilmastikutingimuste põhjustatud häiringute ja häirete suhtes ning neil on finantsraskusi ja rahavoogudega seotud probleeme, mis on tingitud nende toodangu vähenemisest või hävinemisest. Sellel on otsene mõju nende finantsstabiilsusele ja suutlikkusele viia rakenduskavu ellu mitte ainult 2023. aastal, vaid ka järgnevatel, kuna 2023. aasta turustatud toodangu väärtus mõjutab liidu finantsabi arvutamist järgnevateks aastateks. See mõjutab omakorda tootjaorganisatsioonide suutlikkust võtta kasutusele meetmeid ja abinõusid ebasoodsate ilmastikutingimuste mõju leevendamiseks. Lisaks kahjustab turustatud toodangu väärtuse vähenemine, mida ebasoodsad ilmastikutingimused on põhjustanud, tootjaorganisatsioonide puu- ja köögiviljasektori rakenduskavade järjepidevust ja elujõulisust tulevikus.
- (6) Selleks et tegeleda ebasoodsate ilmastikutingimuste tagajärgedega ja nende mõjuga müüdnud toodete väärtusele, tuleks tootjaorganisatsioonid 2023. aastal vabastada delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 11 lõike 2 sättest, milles käsitletakse kohustust, et kui tootjaorganisatsioon müüb selliste tootjate tooteid, kes ei ole tootjaorganisatsiooni ega tootjaorganisatsioonide liidu liikmed, peab müüdavate toodete majanduslik väärtus olema madalam tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liidu turustatud toodangu väärtusest.
- (7) Puu- ja köögiviljasektoris ebasoodsate ilmastikutingimuste põhjustatud kahju tagajärjel väheneb turustatud toodangu väärtus ja see võib oluliselt mõjutada tootjaorganisatsioonidele järgneval aastal antavat liidu toetuse summat, kuna liidu toetus arvutatakse protsendina iga tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu väärtusest. Kui turustatud toodangu väärtus 2023. aastal oluliselt väheneb, võivad tootjaorganisatsioonid kaotada oma tunnustuse tootjaorganisatsioonidena, kuna üks sellise tunnustamise kriteeriumidest on riigi tasandil kindlaks määratud turustatud toodangu teatava miinimumväärtuse saavutamine. See seaks ohtu tootjaorganisatsioonide pikaajalise stabiilsuse. Seega, kui toote väärtus väheneb 2023. aasta kevade ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu 2023. aastal vähemalt 35 % põhjustel, mis ei ole tootjaorganisatsiooni vastutuse ja kontrolli all, tuleks selliste kahjumite hüvitamiseks määrata 2023. aastal turustatud toodangu väärtuseks 100 % viie eelmise 12-kuulise arvestusperioodi keskmisest väärtusest, jättes välja madalaimad ja kõrgeimad väärtused. Delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 23 lõikes 4 sätestatud künnis 65 % turustatud toodangu väärtusest eelmisel perioodil ei ole piisav majandusliku ja finantsstabiilsuse saavutamiseks ebasoodsate

⁴ Komisjoni 17. oktoobri 2022. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/2528, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2017/891 ja tunnistatakse kehtetuks delegeeritud määrused (EL) nr 611/2014, (EL) 2015/1366 ja (EL) 2016/1149, mida kohaldatakse toetuskavade suhtes teatavates põllumajandussektorites (ELT L 328, 22.12.2022, lk 70).

ilmastikutingimuste kontekstis nende tootjaorganisatsioonide jaoks, keda selline turustatud toodangu väärtuse vähenemine puudutab.

- (8) Liikmesriigid tuleks 2023. aastal vabastada ka delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 27 lõike 5 sätetega neile seatud kohustusest näha riiklikus strateegias ette rakendusfondi kasutamise maksimaalsed protsendimäärad, mille ulatuses võib teha kulutusi ühe meetme või tegevuse liigi puhul.
- (9) Liikmesriikide heakskiidul võivad tootjaorganisatsioonid või tootjaorganisatsioonide liidud muuta oma rakenduskavu järgmiste aastatega seoses või teha muudatusi jooksva aasta rakenduskavadesse, nagu on sätestatud delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 34 lõikes 1 ja artikli 34 lõike 2 esimeses lõigus. Et saada hakkama ebasoodsate ilmastikutingimuste tagajärgedega, peaks tootjaorganisatsioonidele või tootjaorganisatsioonide liitudele antama võimalus 2023. aastal neid sätteid ajutiselt mitte kohaldada.
- (10) Selleks et heakskiidetud rakenduskavade kavandamist, haldamist ja rakendamist ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu kohandada, peaks liikmesriikidel olema võimalik erandina delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 34 lõike 2 teise lõigu punktist a lubada tootjaorganisatsioonidel 2023. aastal oma rakenduskavad täielikult või osaliselt peatada.
- (11) Delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 36 lõike 2 punktis a on sätestatud, et kui tootjaorganisatsioon või tootjaorganisatsioonide liit peatab rakenduskava rakendamise enne selle kavandatud kestuse lõppu, siis sellele organisatsioonile või liidule pärast rakenduskava peatamise kuupäeva tehtud tegevusega seoses enam makseid ei tehta. Tootjaorganisatsioonide finantsstabiilsuse tagamiseks ei tuleks enne rakenduskava lõpetamist võetud toetuskõlblike meetmete jaoks saadud toetust siiski tagasi nõuda, kui tootjaorganisatsioon või tootjaorganisatsioonide liit tõendab liikmesriigi pädevale asutusele, et rakenduskava lõpetati 2023. aastal ebasoodsate ilmastikutingimustega seotud põhjustel, mis ei ole tootjaorganisatsiooni vastutuse ja kontrolli all.
- (12) Selleks et tagada tootjaorganisatsioonide finantsstabiilsus, ei tohiks puu- ja köögiviljasektoris liidu finantsabi, mida makstakse mitmeaastaste kohustuste, nt keskkonnametmete puhul, tagasi nõuda ega seda Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondile (EAGF) tagasi maksta, nagu on sätestatud delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 36 lõikes 3, kui meetmete pikaajalisi eesmärke ei olnud võimalik saavutada põhjusel, et 2023. aasta kevade ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu meetmed 2023. aastal katkesid.
- (13) Lähtuvalt vajadusest võtta viivitamatuid meetmeid, peaks käesolev määrus jõustuma selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Ajutised erandid delegeeritud määrusest (EL) 2017/891

1. Erandina delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 11 lõikest 2 ei kohaldata 2023. aastal 2023. aasta kevade ebasoodsatest ilmastikutingimustest mõjutatud tootjaorganisatsioonide suhtes piirangut, mille kohaselt tootjaorganisatsioon võib müüa selliste tootjate tooteid, kes ei ole tootjaorganisatsiooni ega

tootjaorganisatsioonide liidu liikmed, üksnes juhul, kui kõnealuse tegevuse majanduslik väärtus on madalam organisatsiooni turustatud toodangu väärtusest.

2. Erandina delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 23 lõikest 4 loetakse juhul, kui toote väärtus on 2023. aasta kevade ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu, mis ei kuulu tootjaorganisatsiooni vastutusalasse ja kontrolli alla, vähenenud vähemalt 35 %, selle toote turustatud toodangu väärtuseks 2023. aastal 100 % viie eelmise 12-kuulise arvestusperioodi keskmisest väärtusest, jättes välja madalaimad ja kõrgeimad väärtused.
3. Erandina delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 27 lõikest 5 ei kohaldata 2023. aasta puhul liikmesriikide kohustust sätestada riiklikus strateegias rakendusfondi maksimaalsed protsendimäärad, mida võib kulutada mis tahes üksikmeetmele või meetmeliigile, selliste tootjaorganisatsioonide või tootjaorganisatsioonide liitude suhtes, keda mõjutavad 2023. aasta kevade ebasoodsad ilmastikutingimused.
4. 2023. aastal ei kohaldata liikmesriikide ja tootjaorganisatsioonide kohustusi seoses delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 34 lõikes 1 ja artikli 34 lõike 2 esimeses lõigus sätestatud rakenduskavade muutmisega selliste tootjaorganisatsioonide või tootjaorganisatsioonide liitude suhtes, keda mõjutavad 2023. aasta kevade ebasoodsad ilmastikutingimused.
5. Erandina delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 34 lõike 2 teise lõigu punktist a võivad liikmesriigid lubada 2023. aastal tootjaorganisatsioonidel, keda mõjutavad 2023. aasta kevade ebasoodsad ilmastikutingimused, oma rakenduskavad 2023. aastaks täielikult või osaliselt peatada.
6. Erandina delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 36 lõike 2 punktist a ei nõuta 2023. aastal enne rakenduskava lõpetamist võetud rahastamiskõlblike meetmete jaoks saadud toetust tagasi, kui rakenduskava lõpetati 2023. aasta kevade ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu, mis ei olnud asjaomase tootjaorganisatsiooni kontrolli ja vastutuse all.
7. Erandina delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 36 lõikest 3 ei nõuta tagasi liidu finantsabi, mida makstakse mitmeaastaste kohustuste, nt keskkonnameetmete puhul, samuti ei tagastata ega hüvitata seda EAGFile, põhjusel et 2023. aastal ei ole meetmete pikaajalisi eesmärke võimalik saavutada ega eeldatavat kasu realiseerida, kuna 2023. aastal katkesid võetud kohustused 2023. aasta ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu.
8. Tootjaorganisatsioon tõendab asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele, et eespool olevates lõigetes sätestatud tingimused on täidetud.

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 10.8.2023

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN